

VEILIG SPORTKLIMAAT

Boom beroepsonderwijs
info@boomberoepsonderwijs.nl
www.boomberoepsonderwijs.nl

Auteurs: Jan Vlasblom - NOC*NSF VSK; Jens van der Kerk - KNVB VSK; Nathalie Verdult - KNHB VSK; Roy Wassen - RW Volley

Met medewerking van: NOC*NSF VSK; KNVB VSK; KNHB VSK

Bronvermelding: www.zorgvoorbeter.nl/communiceren, © Vilans 2021 / www.vilans.nl, www.kanjertraining.nl

Titel: Veilig sportklimaat

ISBN: 978 90 372 5019 0, maakt deel uit van pakket 978 90 3725 0435

Eerste druk/eerste oplage
© Boom beroepsonderwijs 2021

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bijvoorbeeld een (digitale) leeromgeving of een reader in het onderwijs (op grond van artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-uvo.nl).

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Door het gebruik van deze uitgave verklaart u kennis te hebben genomen van en akkoord te gaan met de specifieke productvoorwaarden en algemene voorwaarden van Boom beroepsonderwijs, te vinden op www.boomberoepsonderwijs.nl

INHOUDSOPGAVE

1. WERKEN MET DIT KEUZEDEEL	4
2. EEN VEILIG SPORTKLIMAAT	7
3. DE ROL VAN DE TRAINER	26
4. DE ROL VAN DE SPORTVERENIGING	81
5. VERBETEREN VEILIG SPORTKLIMAAT	97
6. UITDAGING	135

DIGITALE LEEROMGEVING

Bij sommige opdrachten heb je hulpmiddelen nodig. Bijvoorbeeld filmpjes, formulieren of een link naar een website. Deze staan allemaal in de digitale leeromgeving. Dit icoontje verwijst naar de digitale leeromgeving. Om hier te komen ga je naar digitaal.boomonderwijs.nl/beroepsonderwijs.

Eerste keer inloggen in de digitale omgeving

Voordat je de digitale leeromgeving kunt gebruiken moet je je licentie activeren.

- Overleg met je docent welk type account je gebruikt.
- Ga naar www.boomberoepsonderwijs.nl/licentie.
- Bekijk de instructiefilm of lees het stappenplan.
- Volg de stappen.

Daarna kun je aan de slag!

VEILIG SPORTKLIMAAT

Sport levert prachtige momenten op en sport is leuk om te doen! Het heeft maatschappelijke waarde, sport biedt kansen voor een gezonde leefstijl, sociale contacten en kan bijdragen aan emotionele ontwikkeling. Maar die ontwikkelingen gebeuren niet als vanzelf in de sport en al de mooie emoties kunnen omslaan in onsportief en ongewenst gedrag en negatieve situaties. Vanuit maatschappelijk perspectief is het belangrijk om kinderen en jongeren te laten ervaren dat sport leuk is om te doen en dat ze succes kunnen hebben. Hiervoor is een veilige, positieve en ondersteunende omgeving nodig, (te veel) teleurstelling en negatieve ervaringen leiden ertoe dat jongeren afhaken. Dit is een trend die al jarenlang te zien is in de Nederlandse sport. Sinds 2011 werken sportbonden en NOC*NSF samen aan het uitdragen van een veilig* sportklimaat. Ook in het Nationaal Sportakkoord uit 2018 is een veilig sportklimaat (VSK) een belangrijk speerpunt. De sportomgeving kan worden opgevat als een derde opvoedingsmilieu, naast het gezin en school en het is belangrijk dat de volwassenen in de jeugdsport (pedagogische) kennis en vaardigheden hebben om een veilige omgeving te kunnen creëren voor kinderen en jeugd. De beginnend beroepsbeoefenaar die het keuzedeel Veilig sportklimaat heeft gevolgd, beschikt over kennis en vaardigheden om een veilig sportklimaat te stimuleren en bevorderen, zowel op het veld als beginnend trainer-coach als in een sportorganisatie, zoals een sportclub of sportbedrijf.

In dit keuzedeel wordt de term veilig sportklimaat gebruikt voor een sociaal, veilig, pedagogisch, plezierig, positief en ontwikkelingsgericht sportklimaat.

Dit keuzedeel biedt een verdieping van de vakkennis en vaardigheden gericht op het creëren van een veilig sportklimaat waarbinnen de pedagogische en maatschappelijke waarden van de sport optimaal benut worden. Via het keuzedeel leer je om een veilig sportklimaat te creëren tijdens sport- en beweegactiviteiten en met het oog op verschillende doelgroepen. Daarnaast leer je mee te werken aan een veilig sportklimaat binnen de sportorganisatie. Je ziet kansen binnen de organisatie om het veilige sportklimaat te verbeteren en draagt het belang van een veilig sportklimaat binnen de organisatie uit.

 Bekijk het filmpje. Wat vind je van de uitspraak van Verona dat het altijd om het plezier binnen de sport moet gaan? Wie hebben volgens haar een belangrijke rol bij het signaleren van grensoverschrijdend gedrag?

LEERDOELEN

1. Je hebt kennis van de pedagogische waarde in sport en bewegen (bijvoorbeeld sportplezier, sociale en fysieke veiligheid).
2. Je hebt kennis van de relatie tussen een sociaal veilige sportomgeving en het sportplezier van de sporters.
3. Je hebt kennis van inzichten/thema's rondom het ontwikkelen van een veilig sportklimaat binnen de sportorganisatie.
4. Je hebt kennis van het effect van sportbeoefening op de sociaal-emotionele ontwikkeling van (jonge) sporters.
5. Je hebt kennis van het positief beïnvloeden van gedrag binnen de context van een sportorganisatie.
6. Je hebt kennis van het voorkomen van ongewenst gedrag, zoals agressiviteit, pesten en intimidatie
7. Je hebt kennis van de maatschappelijke waarde van sport en bewegen.
8. Je hebt kennis van visie en beleidskeuzes van sportorganisaties die aan een veilig sportklimaat willen werken.
9. Je hebt kennis van de rollen en onderlinge relaties van verschillende functionarissen binnen de sportorganisatie.
10. Je hebt kennis van hoe verschillende functionarissen binnen een sportorganisatie het sportklimaat kunnen beïnvloeden en bevorderen.
11. Je hebt kennis van sociale inclusie binnen sport en bewegen.
12. Je kunt bijdragen aan het creëren/bevorderen van een veilig sportklimaat, waarbinnen de pedagogische meerwaarde van sport en bewegen bij een sportorganisatie gerealiseerd wordt.
13. Je kunt positief en ontwikkelingsgericht coachen en de principes daarvan toelichten.
14. Je kunt opvoedingsstrategieën toepassen gericht op het versterken van een veilig sportklimaat.
15. Je kunt vanuit de specifieke kenmerken van een doelgroep redeneren en je handelen daarop afstemmen gericht op het realiseren van een gewenste sociale en/of persoonlijke ontwikkeling.
16. Je kunt met ouders de dialoog aangaan over hun bijdrage aan een veilig sportklimaat.
17. Je kunt gedrag van trainers observeren en analyseren en aangeven wat de invloed daarvan is op het (probleem)gedrag van sporters.
18. Je kunt met trainers en sportleiders van sportorganisaties de dialoog aangaan over hun voorbeeldrol en pedagogische verantwoordelijkheid.
19. Je kunt inzichten en thema's van een veilig sportklimaat koppelen aan je eigen ontwikkeling als trainer en je kunt sporters helpen om verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen ontwikkeling.
20. Je kunt rekening houden met individuele verschillen en daarmee bijdragen aan de sociale inclusie in sport en bewegen .

WERKEN MET DIT KEUZEDEEL

Dit keuzedeel bestaat uit:

- *Theorie en opdrachten*

Hierbij leer je over en oefen je met de praktijk. In dit keuzedeel zijn er geen opdrachten met beroepsproducten voor het maken van een portfolio. Het keuzedeel kan alleen succesvol afgerond worden door het afleggen van een sportexamen.

- *Test je kennis*

Hiermee kun je zelf je kennis van de theorie toetsen.

- *Uitdaging*

Het keuzedeel kan alleen succesvol afgerond worden door het afleggen van een sportexamen (*Examen: kwalificerende beoordeling Veilig sportklimaat, code 1215*).

- *Afsluitende theorietoets*

Je docent besluit of je ter afsluiting een theorietoets maakt.

Een belangrijk doel van het volgen van dit keuzedeel is, dat je in staat bent om een veilig sportklimaat binnen een sportvereniging/organisatie kunt ondersteunen en verbeteren. Daarvoor is het wel belangrijk om eerst stil te staan bij wat dat nu precies verstaan wordt onder een veilig sportklimaat.

AAN HET EIND VAN DIT HOOFDSTUK:

1. kun je wat er verstaan wordt onder een veilig sportklimaat beschrijven
2. heb je kennis van het actieplan 'naar een veiliger sportklimaat'
3. heb je kennis van de vier maatregelen van het actieplan
4. kun je het belang van (gedrags)regels beschrijven
5. heb je kennis van de zes ambities uit het Nationaal Sportakkoord
6. heb je kennis van wat er verstaan wordt onder een positieve sportcultuur
7. kun je beschrijven wat sport in pedagogisch perspectief betekent
8. kun je het belang van plezier bij het sporten beschrijven
9. kun je het verband leggen tussen een sociaal veilige sportomgeving en sportplezier
10. heb je kennis van de vier steunpilaren van een pedagogisch sportklimaat
11. kun je beschrijven wat er verstaan wordt onder 'het kind centraal stellen'
12. heb je kennis van de belangrijkste aspecten van de fysieke veiligheid binnen de sport
13. heb je kennis van hoe je ongevallen binnen de sportvereniging kunt voorkomen.

OPDRACHT 1 Veilig sportklimaat

- a. Wat versta jij onder een veilig sportklimaat?
- b. Vergelijk je antwoord met een of meerdere medestudenten.
- c. Mogelijk ben je lid of lid geweest van een sportvereniging/-organisatie. Geef aan waarom daar wel of geen sprake was van een veilig sportklimaat.

OPDRACHT 2 Louis en Willem

- a. Bekijk het filmpje. Noteer twee voor jou belangrijke verschillen voor wat betreft hun stijl van coachen/begeleiden.
- b. Welke trainer draagt volgens jou het meest bij aan een veilig sportklimaat? Verklaar je antwoord.

OPDRACHT 3 Twee trainers, twee meningen

Hierna zie je citaten van twee toptrainers: Fred Rutten (voetbal) en Roelant Oltmans (hockey).

Fred Rutten

“We moeten terug naar leiderschap en instructie. Deze generatie en ook de volgende generatie is niet gebaat bij een cultuur van meedenken. Ze hebben veel meer aan instructie, strakke lijnen, duidelijke kaders. Opleiders moeten er korter bovenop zitten. Richting geven. We zijn in de vragende sfeer blijven hangen, spelers steeds maar laten meedenken is gedateerd. De trainer moet de oplossing aandragen en zijn spelers uitleggen hoe zij het probleem te lijf moeten gaan.”

(Citaat Fred Rutten, 'Trainen Nederlandse voetballers hard genoeg?', uit NL Coach, 10e jaargang, nummer 5 – 2015.)

Roelant Oltmans

Roelant Oltmans geeft aan een ontwikkeling te hebben doorgemaakt van instructie geven naar “in de dialoog gaan”. In de dialoog ga je met je spelersgroep in gesprek over bijvoorbeeld het verloop van een wedstrijd of over trainingsdoelen.

“Dit probeer ik bij mijn spelers te stimuleren. Dat is op zich niet zo moeilijk, want zij komen vanzelf wel met hun opmerkingen, kritiek en feedback; op elkaar, op mij en op de gevolgde strategie. Ik vond het aanvankelijk zélf moeilijk. Het omslagpunt is voor mij geweest dat ik zelf ging durven om deze dialoog écht met ze aan te gaan. Dat vraagt een grote stap van de coach. De indruk kan namelijk ontstaan dat je het zelf niet meer weet en dan de bal bij hen neerlegt. Stap daar overheen!” “Wat mij daarbij geholpen heeft, is op de eerste plaats de overtuiging dat deze weg veel meer oplevert dan wanneer ik alles in mijn eentje sta te vertellen. Het besef dat daar opgeteld voor zo’n honderd jaar (hockey)kennis en ervaring bij elkaar zit, moet je even laten landen; ervaring en vertrouwen in jezelf doet de rest. Ook dit is weer zo’n proces dat je niet uit de weg moet gaan, maar moet opzoeken. Leren om dit te durven. Durven leren!! Leren met elkaar te leren. Dat is vele malen effectiever en motiverender.”

(Roelant Oltmans, artikel SportknowhowXL op 30-09-2014.)

Geef aan bij welke van de twee trainers volgens jou het meeste sprake is van een veilig sportklimaat voor de sporters? Beargumenteer je antwoord.

THEORIEBRON ACTIEPLAN 'NAAR EEN VEILIGER SPORTKLIMAAT'

Samen

naar een veiliger sportklimaat

Het **actieplan** Naar een veiliger sportklimaat zet zich in voor het creëren van een veiliger sportklimaat waarbij iedereen met plezier kan sporten zonder last te hebben van intimidatie of geweld. Met de maatregelen in dit plan wordt enerzijds ingezet op het voorkomen van ongewenst gedrag bij of in de sport en anderzijds op een 'zerotolerancebeleid' bij zaken die niet door de beugel kunnen.

Het actieplan en de daarin vervatte maatregelen is tot stand gekomen in overleg met de sport (NOC*NSF, KNVB en KNHB), gemeenten (VNG en VSG), en MO-groep Welzijn.

De maatregelen kennen vier hoofdlijnen:

1 Strakke handhaving van spel- en gedragsregels en het tuchtrecht

Het zich houden aan gedrags-, spel- en wedstrijdregels is een belangrijk element van een goed sportklimaat. Daarbij hoort ook een goed georganiseerd systeem van **tuchtrecht** NOC*NSF, KNVB en KNHB zullen zich voor de georganiseerde sport in de breedste zin, in afstemming met de betrokken sportbonden en sportverenigingen, inzetten voor de ontwikkeling, implementatie en borging van in ieder geval de volgende maatregelen.

Maatregelen spelregels

- Er wordt ingezet op het bevorderen, verduidelijken en aanscherpen van spelregels die een positieve bijdrage leveren aan sportiviteit en respect.
- Nieuwe leden en ouders van jeugdleden worden bekend gemaakt met de spelregels.
- Er worden voor iedereen duidelijke en toegankelijke richtlijnen opgesteld over straftoemeting bij ongewenst gedrag op het veld.
- Er wordt ingezet op het strak handhaven van de spelregels door de arbitrage.
- Er wordt ingezet op de invoering van de zogenaamde 'pre match briefing' waarbij voor de wedstrijd met scheidsrechters/officials (en grensrechters), beide aanvoerders en beide coaches afspraken worden gemaakt over mogelijke - ongewenste - situaties in het veld.

Maatregelen tuchtrecht

- Voor kleine sportbonden wordt uniform tuchtrechtspraak ingevoerd en wordt aangesloten bij het ISR (Instituut Sportrechtspraak)
- Strafbepalingen, registratie en uitsluitingen zullen worden aangescherpt.
- Excessen worden verplicht gemeld bij tuchtcommissies.
- Onderzocht wordt of tuchtcommissies eigenstandig aangifte kunnen doen van een strafbaar feit.

Maatregelen gedragsregels

- Er wordt een sportbreed format opgesteld over gewenst gedrag, met aandacht voor verbaal en fysiek geweld van publiek, ouders, spelers, trainers/coaches, verzorgers, scheidsrechters en bestuurders.
- Alle verengingen zetten in op een actief preventief beleid, met gebruikmaking van het sportbrede format over (on)gewenst gedrag.
- Per sportvereniging zullen op basis van en passend binnen het format eigen - aanvullende - gedragsregels worden opgesteld en duidelijk zichtbaar worden gemaakt voor iedereen.

2. Aanpak van excessen bij de sport

Om **excessen** bij de sport te kunnen aanpakken is het belangrijk om duidelijk met elkaar te omschrijven welke gedragingen we onder excessen en ongewenst gedrag verstaan, maar ook wie welke verantwoordelijkheid heeft en moet nemen om dit gedrag aan te pakken. Het gaat bijvoorbeeld over geweld, agressie en gevaarlijk spel op het veld onderling, maar ook om verbaal en fysiek geweld van sporters, coaches, trainers, ouders richting arbitrage en jegens elkaar. NOC*NSF, KNVB en KNHB zullen zich voor de georganiseerde sport in de breedste zin, in afstemming met de betrokken sportbonden en sportverenigingen, inzetten om deze richtlijnen te ontwikkelen en te verspreiden en zullen daarbij gebruikmaken van de inzet en de kennis van de VNG en de politie. Het ministerie van Veiligheid en Justitie onderzoekt of bij strafbare feiten aangifte kan worden gedaan door een ander dan het slachtoffer en ook neemt zij het voortouw bij het opnemen van de setting sport in het integrale (lokale) veiligheidsbeleid.

Aanpak van excessen door de sport

- Er worden heldere richtlijnen ontwikkeld en actief verspreid voor het omgaan met excessen (waaronder seksuele intimidatie, bedreigingen en discriminatie) en ook zullen er voldoende vertrouwenspersonen worden gerealiseerd.
- Verenigingen waar excessen (vaker) voorkomen zullen actief worden ondersteund.
- Bij geweld dat heeft plaatsgevonden bij een sportvereniging kan aangifte van een strafbaar feit bij de politie worden gedaan door de vereniging in plaats van door het individu.

Aanpak van excessen bij de sport op het terrein van politie en justitie

- Het oppakken en behandelen van aangiften en inzetten op zwaardere bestrafing van de dader(s) bij geweld tegen scheidsrechters. Om scheidsrechters betere bescherming te bieden, kan het OM een zwaardere strafeis stellen, vergelijkbaar met die voor geweld tegen kwalificerende slachtoffers zoals slachtoffers die in een afhankelijkheidsrelatie verkeren, slachtoffers van burgermoed, professionals en ambtsdragers.
- het ontwikkelen en actief verspreiden van heldere richtlijnen voor het omgaan met excessen inclusief het optreden hierbij door de politie.
- Als door opruiende, discriminerende of intimiderende teksten (spreekkoren) de openbare orde en veiligheid in het geding is, of een strafbaar feit wordt gepleegd, zal er overeenkomstig worden opgetreden door politie en OM.

3. Aansluiting van de sport bij (lokaal) integraal veiligheidsbeleid

Rijk en gemeenten nemen sport mee in de ontwikkeling van het **integrale** veiligheidsbeleid onder meer door dit op te nemen, dan wel uit te werken met onder andere de VNG en de Rijksoverheid en haar partners.

4. Vrijwilligers in de sport in staat stellen om ongewenst gedrag en excessen aan te pakken en te voorkomen

Om gewenst gedrag in de sport te bereiken wordt ook ingezet op de bewustwording van gewenst gedrag, de mogelijkheden om dat gewenste gedrag te bewerkstelligen en over de rol van iedereen die zich op of om het sportveld bevindt. NOC*NSF, KNVB en KNHB zullen zich voor de georganiseerde sport in de breedste zin, in afstemming met de betrokken sportbonden en sportverenigingen, inzetten om deze bewustwording in gang te zetten en zullen daarbij waar nodig samenwerken met de VNG/gemeenten. De hieronder genoemde maatregelen zullen daarbij in ieder geval worden gehanteerd.

Bewustwording van het belang van gewenst gedrag in de sport bij bestuurders, trainers, coaches, scheidsrechters, ouders, (jeugd)sporters

- door het ontwikkelen en opzetten van een communicatiestrategie gericht op bewustwording bij sportkader, (jeugd) sporters en hun ouders
- door het creëren van (media)aandacht voor dit thema
- door het inzetten van topsporters, topcoaches en topscheidsrechters als rolmodel
- een aftrap van dit actieplan in aanwezigheid van de bestuurlijke partners en de gekozen ambassadeurs
- het aanbieden van workshops over gewenst gedrag.

Ondersteunen van bestuurders van bonden en verenigingen

- Er wordt een handboek/toolkit ontwikkeld voor sportbestuurders met concrete producten, gerichte activiteiten en een duidelijke rolverdeling gericht op iedereen op en rond de sport, in samenwerking met VNG/gemeenten en de Rijksoverheid en haar partners.
- Bestuurders worden geschoold om het handboek of de toolkit goed toe te kunnen passen.

Ondersteunen van trainers en coaches

- In reguliere opleidingen van sportkader zal het omgaan met lastig gedrag en het stellen en handhaven van grenzen worden opgenomen.
 - Huidige trainers-coaches zullen op dit thema worden bijgeschoold, waarbij ook specifiek zal worden ingezet op het omgaan met lastige teams en of groepen.
-

OPDRACHT 4 Vier maatregelen

Het actieplan en de daarin vervatte maatregelen is tot stand gekomen in overleg met de sport (NOC*NSF, KNVB en KNHB), gemeenten (VNG en VSG), en MO-groep Welzijn.

Er worden in dit actieplan vier maatregelen besproken. Geef aan met welke maatregelen jij als trainer-coach die het veilig sportklimaat binnen een sportvereniging wil verbeteren/ondersteunen het meest te maken krijgt. Maak een overzicht van de maatregelen (onderverdeling) in belangrijk en minder belangrijk.

OPDRACHT 5 Belang van regels

Het zich houden aan gedrags-, spel- en wedstrijdregels is een belangrijk element van een goed sportklimaat.

- a. Geef drie voorbeelden van deze regels en op welke manier ze een bijdrage kunnen leveren aan een goed sportklimaat.
- b. Noteer enkele voorbeelden van ongewenst gedrag die jij herkent binnen de sport. Geef aan hoe je dit kunt voorkomen.

THEORIEBRON KERNWAARDEN SPORT

Aan een groot aantal punten uit het actieplan is al gewerkt. Zo heeft de KNVB met een aantal partners richtlijnen in de vorm van kernwaarden ontwikkeld, waar iedereen binnen de vereniging zich aan te houden heeft.

De kernwaarden die de vereniging voorstaat zijn vertaald onder het motto SPORT. Dit bevat de volgende elementen:

Sportief

Sportiviteit zowel binnen als buiten het veld. Wij accepteren verlies en delen winst.

Plezier

Wij hebben plezier en ontspanning door en na inspanning. Binnen de vereniging is ruimte om jezelf te zijn en plezier te hebben met elkaar.

Ontwikkeling

Wij zijn een ontwikkelingsgerichte vereniging waar we van elkaar leren en streven naar groei in kwaliteit op verenigings-, team- en individueel niveau.

Respect

Wij gedragen ons volgens de regels met respect voor medespeler, tegenstander, (assistent-)scheidsrechter, trainer, leider, bestuurder, commissielid en iedereen die zich verder inzet om het zo ontspannen en veilig mogelijk te maken.

Team

Wij vormen samen de vereniging. De inzet van ons allen is nodig om de vereniging vorm te geven. Wij hebben oog voor het belang van het team en de vereniging.

OPDRACHT 6 Kernwaarden SPORT

De kernwaarden die de KNVB voorstaat zijn vertaald onder het motto SPORT.

Beschrijf waarom deze kernwaarden wel of geen bijdrage kunnen leveren aan een veiliger sportklimaat.

THEORIEBRON HET NATIONAAL SPORTAKKOORD

In juni 2018 hebben een groot aantal organisaties waaronder de sport, de gemeenten, rijksoverheid, provincies, het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties het Nationaal Sportakkoord ondertekend. Het akkoord draagt de titel 'Sport verenigt Nederland'.

Met dit sportakkoord wil men bereiken dat iedereen plezier in sport kan hebben. Nu en in de toekomst. Ongehinderd, in een veilige en gezonde omgeving. Een leven lang. Als sporter, vrijwilliger of toeschouwer.

De kracht van sport

De kracht van sport en bewegen om te verenigen is zo groot omdat mensen er plezier aan beleven. Plezier door actief te sporten, door te spelen op straat, door samen sportevenementen te bezoeken of door actief te zijn als vrijwilliger. Dat plezier wordt niet beperkt door landsgrenzen of generaties. Kinderen van nu zullen later met plezier terugkijken op hun sportervaringen. Ze denken terug aan de trainer waar ze zo veel van hebben geleerd, aan de dag waarop ze trots de beker in ontvangst mochten nemen of aan het team waar ze vriendschappen aan over hebben gehouden. De medailles, diploma's en foto's zullen worden bewaard. Nog jaren later zullen de (on)tastbare herinneringen aan hun sportieve jeugd een glimlach op hun gezicht brengen.

Het Nationaal Sportakkoord

Zes ambities

Het sportakkoord kent zes **ambities**:

1. Inclusief sporten en bewegen

De ambitie is dat iedere Nederlander een leven lang plezier kan beleven aan sporten en bewegen.

Inclusief sporten en bewegen is vanzelfsprekend. Belemmeringen vanwege leeftijd, fysieke of mentale gezondheid, etnische achtergrond, seksuele geaardheid of sociale positie nemen we weg.

2. Duurzame sportinfrastructuur
De ambitie is om Nederland te voorzien van een functionele, goede en duurzame sportinfrastructuur. De exploitatie van sportaccommodaties wordt sterk verbeterd, de openbare ruimte wordt beweegvriendelijk ingericht en alle sportaccommodaties zijn straks duurzaam.
3. Vitale sport- en beweegaanbieders
De ambitie is om alle typen aanbieders van sport en bewegen toekomstbestendig te maken. De financiële en organisatorische basis wordt op orde gebracht, zodat aanbieders hun vizier kunnen richten op een passend aanbod en op passende bindingsvormen.
4. Positieve sportcultuur
De ambitie is dat overal met plezier, veilig, eerlijk en zorgeloos gesport kan worden. Dit vraagt aandacht van iedereen en om ondersteuning van bestuurders, sportclubs, trainers, ouders en verzorgers, ook om misstanden te voorkomen en de ondergrens te bewaken.
5. Vaardig in bewegen
De ambitie is om meer kinderen aan de beweegrichtlijnen te laten voldoen en om de neerwaartse spiraal van de motorische vaardigheid van kinderen de komende jaren naar boven toe om te buigen.
6. Topsport die inspireert
De ambitie is dat Nederlandse topsportprestaties en toevenementen in Nederland een cruciale inspiratie vormen voor de verenigende waarde van sport. Het meeleven met onze sporters op de Olympische en Paralympische Spelen of het ervaren van topsportevenementen in eigen land hebben een sterke inspirerende en verbindende werking in de Nederlandse samenleving die verder uitgebouwd kan worden.

Positieve sportcultuur

Missie Sportbonden, gemeenten, het ministerie VWS en maatschappelijke partners slaan de handen ineen voor een (meer) positieve sportcultuur.

Ambitie In Nederland kun je overal met plezier, veilig eerlijk en zorgeloos sporten.

OPDRACHT 7 Positieve sportcultuur

Het programma Veilig Sportklimaat is na 2018 beëindigd, maar de aandacht voor een veilig sportklimaat komt duidelijk terug in het Nationaal Sportakkoord (2018). Een van de zes ambities uit dit akkoord is een streven naar een positieve sportcultuur.

Geef je mening over de ambitie van een positieve sportcultuur. Geef bij alle vier de aspecten (plezier, veilig, eerlijk en zorgeloos) een concreet voorbeeld van wat dit voor een (jeugd)sporter betekent.

OPDRACHT 8 Inclusief sporten

De ambitie inclusief sporten en bewegen houdt ook verband met een veilig sportklimaat.

Besprek met een groepje medestudenten wat het verband is tussen inclusief sporten en een veilig sportklimaat.

THEORIEBRON EEN PEDAGOGISCH SPORTKLIMAAT

Sport is goed voor ons: goed voor de gezondheid, voor het zelfvertrouwen, voor teamgeest, discipline, sociale integratie, talentontwikkeling, morele vorming. Sportbeoefening biedt kansen voor bijdragen aan persoonlijke en sociale ontwikkeling, waardoor jeugdigen op sociaal verantwoordelijke wijze leren deelnemen aan de samenleving. Echter, sport is niet 'vanzelf' goed voor de persoonlijke ontwikkeling van jeugdigen. De acties en interacties van coaches bepalen grotendeels of kinderen en jeugdigen deze positieve aspecten van sport ervaren. Dit betekent dat de sportcontext moet passen bij het kind en de jeugdige. Jeugdsport vraagt dus om een pedagogisch perspectief.

De manier waarop we sport aanbieden is dus essentieel. Gebeurt dit op een verkeerde manier, dan kan de jeugd juist te maken krijgen met negatieve effecten van sportbeoefening (blessures, dopinggebruik, valsspelen, stress). Er is zeker niet altijd sprake van sociale veiligheid. Deze is met name in het geding als er sprake is van pesten en (seksuele) intimidatie.

Sport heeft dus meerdere gezichten: *the good, the bad and the ugly!* Sporters, trainers, coaches, bestuurders en ouders moeten beseffen dat sport hartstikke leuk is – of beter gezegd: *kán* zijn – en dat zij vele positieve effecten *kán* hebben, maar dat negatieve effecten voorkomen moeten worden.

Jeugdigen hebben recht op een sociaal veilige sportomgeving.

Sport in pedagogisch perspectief

Pedagogisch handelen is gericht op het ontwikkelen van het vermogen van jeugdigen om zelfstandig keuzes te leren maken. Binnen de sport betekent dit dat alle betrokkenen de jeugdigen ondersteuning geven in hun persoonlijke en sociale ontwikkeling, gericht op autonomie en zelfsturing. Op deze manier opereert de sport daadwerkelijk als derde opvoedmilieu. Het oorspronkelijke VSK-programma was vooral gericht op het terugdringen van ongewenst gedrag en het bevorderen van gewenst gedrag. In de praktijk is dit de laatste jaren steeds meer verschoven naar het creëren van een plezierig en ontwikkelingsgericht sportklimaat, oftewel een pedagogisch sportklimaat. Een pedagogisch sportklimaat omvat dus ook een veilig sportklimaat.